

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 3 lipca 2023 r.

K-1.431.1.19.2022.7.MF

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni im. Piotra Karlińskiego ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 9/U2, 70-543 Szczecin
Osoba pełniąca funkcję organu w okresie objętym kontrolą oraz w okresie realizacji kontroli	Pani Beata Karlińska – Prezes Zarządu
Okres objęty kontrolą	2021 r.
Kontrolujący	– Magdalena Frymus – inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Katarzyna Karczyńska - starszy inspektor, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 61/2/22 z dnia 24 sierpnia 2022 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 poz. 1327), – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. poz. 2054).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, celowość i rzetelność.
Termin kontroli	26-30 września 2022 r.

Podstawa prawna	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.). 2) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2020 r., poz. 2167), 3) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.). 4) Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054). 5) Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2061). 6) Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2022 (Dz.U. z 2022 r. poz. 797).
Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pani Beata Karlińska – Prezes Zarządu 2. Pani Kamila Pawełko – Główna Księgowa
<p>USTALENIA KONTROLI</p> <p>1. Informacje ogólne o Organizacji</p> <p>Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni im. Piotra Karlińskiego (dalej zamiennie: Fundacja, Organizacja) z siedzibą w Szczecinie przy ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 9/U2, została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 czerwca 2001 r. pod numerem 0000020975.</p> <p>Status organizacji pożytku publicznego uzyskała w dniu 20 grudnia 2004 r. Fundacja działa na podstawie ustawy o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 r.¹, uchwał i statutu z dnia 10 marca 2011 r. (w dniu 25 listopada 2021 r. zmieniono §1 ust. 1 Statutu). Organizacja została utworzona na czas nieokreślony, a jej obszarem działania jest Rzeczpospolita Polska. Organem sprawującym nadzór jest Minister Zdrowia.</p> <p>Zgodnie z danymi z KRS na dzień 21 lipca 2022 r. Organizacja nie była wpisana do rejestru przedsiębiorców.</p> <hr style="width: 25%; margin-left: 0;"/> <p>¹ (Dz. U. 2018 poz. 1491 ze zm.).</p>	

Organem uprawnionym do reprezentacji Fundacji jest Zarząd. Do reprezentowania Fundacji w zakresie finansowym są zobowiązani jednocześnie: Prezes Zarządu lub Wiceprezes Zarządu i Skarbnik. Organem nadzoru jest Rada Fundacji składająca się z 6 osób. W 2021 r. Prezesem Zarządu była Pani Beata Karlińska, a Wiceprezesem Pani Ewa Wiśniewska i Pan Krzysztof Krawczak.

Zgodnie ze Statutem celem Fundacji jest dofinansowanie oraz prowadzenie wszechstronnej rehabilitacji i leczenia osób z chorobami nerwowo-mięśniowymi. Swoje cele Fundacja realizuje w szczególności poprzez:

- wyszukiwanie i rejestrowanie chorych na schorzenia nerwowo-mięśniowe na terenie jej działania;
- organizowanie, finansowanie i prowadzenie turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych i rehabilitacyjno-szkoleniowych;
- organizowanie, finansowanie i prowadzenie opieki rehabilitacji leczniczej;
- pomoc w leczeniu, zaopatrzenie w leki oraz inny sprzęt rehabilitacyjno-leczniczy i pomocniczy, pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjno-leczniczego i pomocniczego;
- organizowanie, finansowanie i prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla podopiecznych i członków ich rodzin;
- organizowanie konferencji, seminariów, konsultacji oraz prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie leczenia i rehabilitacji w schorzeniach nerwowo mięśniowych;
- organizowanie, finansowanie i prowadzenie poradnictwa informacyjnego w zakresie podjęcia zatrudnienia, uzyskania sprzętu rehabilitacyjnego, udostępnianie publikacji, ulotek informacyjnych wydawanych przez instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
- inicjowanie i podejmowanie działalności promocyjnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, organizowanie seminariów, szkoleń, działalności wydawniczej oraz współpraca ze środkami masowego przekazu, z władzami lokalnymi oraz organizacjami pozarządowymi;
- doradztwo zawodowe oraz wspomaganie i podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej oraz tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych ruchowo;
- prowadzenie działalności rekreacyjnej, sportowej, turystycznej i kulturalnej dla osób niepełnosprawnych ruchowo;
- organizowanie, finansowanie i prowadzenie działań wykorzystujących nowe technologie informacyjne i telekomunikacyjne w aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym prowadzenie różnych form kształcenia;
- prowadzenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej i usług transportowych;
- dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 151-162)

2. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

2.1. Przychody ze środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: „Podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego.”

Kontrolą objęto wszystkie przychody z 1% podatku od osób fizycznych pozyskane przez Fundację w 2021 r. Na podstawie przedłożonych wyciągów bankowych oraz wyodrębnionej ewidencji księgowej ustalono, że kwota przychodów pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. wyniosła ogółem 906 659,21 zł. Wpłata ostatniej transzy tej kwoty na rzecz Fundacji została dokonana w dniu 10.09.2021 r.

Zgodnie z danymi (stan na dzień 15.09.2021 r.) upublicznionymi przez Ministerstwo Finansów wpływy Fundacji z tytułu 1% podatku za 2020 r. wyniosły 905 838,11 zł. Na tę okoliczność Prezes Fundacji wyjaśniła, że: „Kwota środków uzyskanych przez Fundację z tytułu 1% podatku za rok 2020 zaewidencjonowana na koncie 220-4 istotnie wyniosła 906 659,21 zł. Środki te zostały przekazane przez urzędy skarbowe na konto Fundacji i zaksięgowane (...)”. Wyjaśnienie w tym zakresie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 32, 36, 163-212)

Odpowiadając na pytanie kontrolujących w sprawie ewidencjonowania przychodów ze wskazaniem i bez wskazania, Pani Prezes Beata Karlińska poinformowała, że: „Fundacja ewidencjonuje wpływy z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych z podziałem na wpływy ze wskazaniem na cel szczegółowy i wpływy bez wskazania. Cele szczegółowe obejmują Podopiecznych Fundacji z imienia i nazwiska. W załączeniu ewidencja uwzględniająca podział środków z 1% podatku na Podopiecznych Fundacji”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 32, 35, 242-249)

Poniżej przedstawiono zestawienie kwot przychodów z 1% podatku od osób fizycznych z podziałem na środki z 1% podatku ze wskazaniem i bez wskazania celu szczegółowego.

Stan niewykorzystanych środków z 1% podatku na dzień 01.01.2021 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2021 r. – 31.12.2021 r.*			Razem środki z 1% podatku
	ze wskazaniem	bez wskazania	razem wpływy z 1% podatku w 2021 r.	
1	2	3	4 (2+3)	5 (1+4)
1 592 483,56 zł	852 429,51 zł	54 229,70 zł	906 659,21 zł	2 499 142,77 zł

* Wykazane kwoty różnią się od kwot widniejących w ewidencji księgowej, gdzie zaewidencjonowano na koncie 710-3 kwotę 1% ze wskazaniem celu w wysokości 769 393,66 zł oraz na koncie 730-3 kwotę 1% bez wskazania celu w wysokości 137 265,55 zł. Kontrolujący przyjęli wartości zgodne z Zestawieniem wpłat otrzymanych na płycie z Urzędu Skarbowego oraz wyjaśnieniami Fundacji z dnia 12.10.2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 33, 36, 81, 89, 111, 209-211, 213-249)

Na podstawie Uchwały nr 3/2013 Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w sprawie zasad udostępniania konta bankowego Organizacja przekazuje na cele ogólne Fundacji 10% przychodów ze wskazaniem celu szczegółowego.

(dowód: akta kontroli str. 70)

2.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zasady wydatkowania środków finansowych Organizacja określiła w:

- Uchwale nr 3/2013 z dnia 11 lutego 2013 r. Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w sprawie zasad udostępniania konta bankowego;
Uchwałą nr 02/05/2019 z dnia 24 maja 2019 r. Zarząd Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni dokonał zmiany wzoru „Umowy o korzystanie z uprawnień OPP i udostępnianie rachunku bankowego”;
- Uchwale nr 01/11/18 z dnia 26 listopada 2018 r. Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w sprawie dofinansowania kosztów związanych z pochówkiem osoby, która korzystała ze środków pieniężnych zgromadzonych na koncie Fundacji;
- Uchwale nr 01/01/2019z z dnia 15 stycznia 2019 r. Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w sprawie przyjęcia „Procedury korzystania ze środków pieniężnych zgromadzonych na koncie Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, z tytułu darowizn oraz odpisu 1% od podatku dochodowego od osób fizycznych ze wskazaniem”.
Uchwałą nr 03/03/2021 i Uchwałą nr 01/04/2021 Zarząd Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni dokonał zmiany załącznika do powyższej procedury obowiązującego w 2021 r.

W uchwałach szczegółowo opisano procedurę postępowania w zakresie rozliczania udzielonej pomocy podopiecznym. Określono w niej między innymi rodzaje kosztów, warunki zaciągnięcia zobowiązania, zakres wymaganych do refundacji dokumentów, sposób realizacji zapłaty lub refundacji kosztów. W ramach procedury określono również wzory dokumentów dotyczące: dyspozycji wydatkowania środków, oświadczenia o wykonaniu zabiegu lub usługi, zaświadczenia o konieczności pobytu opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym, wniosku o zwrot kosztów podróży, wniosku o wyrażenie zgody na zakup, oświadczenia o niekorzystaniu z dofinansowania z innych źródeł do przejazdu, ewidencji przejechanych kilometrów, oświadczenia, że dana osoba nie będzie korzystała w danym roku z ulgi podatkowej z tytułu „używania samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne”.

Ponadto w procedurze zawarto wykaz lekarstw, suplementów, środków witaminowych i odżywczych oraz środków opatrunkowych; wykaz sprzętów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz sprzętów w zakresie likwidacji barier architektonicznych technicznych i w komunikowaniu się; warunki refundacji kosztów paliwa na dojazd do lekarza, na turnus, do szkoły, uczelni, do pracy, na rehabilitację leczniczą, itp.

(dowód: akta kontroli str. 38-68, 70-80)

Na pytanie kontrolujących w jaki sposób Fundacja dokonuje wyboru, poszukuje osób lub podmiotów na rzecz których wydatkuje środki z 1% podatku, Prezes Fundacji oświadczyła, że „Fundacja nie poszukuje ani podmiotów, ani osób na rzecz, których wydatkuje środki z 1% podatków. Każdy z Podopiecznych Fundacji, czyli Osoba dotknięta schorzeniem nerwowo-mięśniowym, która wypełniła i przesała do Fundacji „Ankieta podopiecznego”, może skorzystać z udostępnienia rachunku bankowego Fundacji w celu gromadzenia środków z 1% podatku na realizowanie swoich indywidualnych potrzeb związanych z rehabilitacją i opieką medyczną. Należy wskazać, że tylko około 20% Podopiecznych Fundacji korzysta z tej możliwości.

Jednocześnie informujemy, że Fundacja do potencjalnych Podopiecznych dociera głównie przez media społecznościowe oraz stronę internetową”.

Oświadczenie w tym zakresie przyjęto i załączono do akt kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 36)

Dodatkowo kontrolujący poprosili o informację, czy osoby składające wniosek o refundację kosztów są informowane o negatywnym rozpatrzeniu tego wniosku w całości lub w części z podaniem przyczyny odmowy. W wyjaśnieniu Prezes Fundacji poinformowała „Zgodnie z „Procedurą korzystania ze środków pieniężnych zgromadzonych na koncie Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, z tytułu darowizn oraz odpisu 1% od podatku dochodowego od osób fizycznych ze wskazaniem” na wymienione w ww. Procedurze zakupy Podopieczny musi uzyskać zgodę Zarządu Fundacji, o którą zwraca się z Wnioskiem (...). Wszystkie Wnioski są rozpatrywane na posiedzeniach Zarządu Fundacji. O decyzji Zarządu Fundacji informowany jest niezwłocznie w formie pisemnej Specjalista ds. nadzoru nad realizacją umów o udostępnienie rachunku bankowego, który następnie w wybrany przez Podopiecznego – Wnioskodawcę sposób informuje o decyzji Zarządu”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 92-93)

Uchwałą nr 02/11/18 z dnia 26 listopada 2018 r. Zarząd Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni określił minimalną kwotę faktury rozliczanej ze środków pieniężnych zgromadzonych na koncie Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni z siedzibą w Szczecinie, z tytułu darowizn oraz odpisu 1% od podatku dochodowego od osób fizycznych ze wskazaniem w wysokości 50,00 zł. Natomiast za każdą fakturę mniejszą od tej kwoty postanowiono pobierać opłatę manipulacyjną w wysokości 1,50 zł.

Kontrolujący poprosili Organizację o wskazanie sposobu rozliczania powyższej opłaty oraz o informację czy kwota w wysokości 1,50 zł jest potrącana z subkonta podopiecznego. W wyjaśnieniu Prezes Fundacji wskazała „Środki w wysokości 1,50 zł za obsługę faktur/rachunków mniejszych niż 50zł są potrącane ze środków zapisanych na koncie pozabilansowym konkretnego Podopiecznego i zasilają stan środków z 1% bez wskazania do dyspozycji Fundacji”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 69, 90)

Kontrolujący poprosili o informację jakie zasady przyjęto w Fundacji w zakresie ponoszenia wydatków z 1% podatku. Zgodnie z wyjaśnieniem z dnia 28 września 2022 r. „W ramach środków pozyskanych przez Fundację z 1% podatku zaledwie ok 5-6% tych środków jest bez wskazania. Środki

te Fundacja przeznaczona tylko na prowadzenie bieżącej działalności statutowej skierowanej do wszystkich Podopiecznych, a nie tylko Osób, które korzystają z udostępnienia rachunku bankowego Fundacji. Fundacja nie posiada sformalizowanych uregulowań w tym zakresie, poza tą podstawową zasadą, czyli finansowania z 1% podatku tylko działalności statutowej, która w całości wpisuje się w działalność OPP.”

Dodatkowo w wyjaśnieniu wskazano, że „Środki pozyskane z 1% podatku opatrzone wskazaniem wydatkowane są w 90% na potrzeby wskazanego Podopiecznego, natomiast 10% tych środków przeznaczona jest na ich obsługę, głównie na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń osób zatrudnionych do obsługi tego zadania.

Jednocześnie w przypadku śmierci Podopiecznego, który korzystał z udostępnienia rachunku bankowego Fundacji do gromadzenia środków z 1% podatku, zgromadzone środki są wykorzystywane na działalność statutową Fundacji. W roku 2021 była to kwota 38 730,51zł.”

Zgodnie z informacją „W 2021 roku zawarto 9 nowych „Umów o korzystanie z uprawnień OPP i udostępnienie rachunku bankowego”. Natomiast na dzień 31.12.2021 r. Fundacja miała 275 aktualnych „Umów o korzystanie z uprawnień OPP i udostępnienie rachunku bankowego”.

Oświadczenia w powyższym zakresie przyjęto i załączono do akt kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 36-37)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej oraz wyjaśnień Organizacji kontrolującej ustalili, że w 2021 r. Fundacja wydatkowała środki z 1% podatku dochodowego w kwocie ogółem **757 499,85 zł (suma wydatków w ewidencji księgowej 773 222,14 zł pomniejszona o nieprawidłowe księgowania na kwotę 33 068,89 zł oraz powiększona o przekazane środki do Fundacji Avalon i Słoneczko na kwotę 17 346,60 zł, których nie uwzględniono w ewidencji księgowej Organizacji)**. W powyższym zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zawyżeniu kwoty środków wydatkowanych z 1% wykazanych w ewidencji księgowej o 33 068,89 zł i nieujęcie w ewidencji księgowej kosztów związanych ze środkami przekazanymi w ramach umów Fundacjom Avalon i Słoneczko. Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

Dane w zakresie rodzajów wydatków dokonanych przez Fundację w 2021 r. zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota w zł
1.	Opieka i rehabilitacja lecznicza	176 311,02*
2.	Zaopatrzenie medyczne	222 328,90**
3.	Likwidacja barier	24 211,05
4.	Turnusy rehabilitacyjne	77 260,91
5.	Pozostała działalność statutowa	21 084,06
6.	Usługi asystenta	69 393,27
7.	Usługi transportowe	2 554,50
8.	Koszty administracyjne	130 833,24
9.	Prowadzenie szkoleń	16 176,30
10.	Fundacja AVALON – byli podopieczni	16 991,01
11.	Fundacja SŁONECZKO – byli podopieczni	355,59
Razem		757 499,85 zł

*Wykazana kwota wydatku po pomniejszeniu nieprawidłowego (podwójnego) księgowania not w wysokości 33 068,89 zł. Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

**Wykazana kwota wydatku po pomniejszeniu nieprawidłowego księgowania faktury nr 48/L/2021 w wysokości 500,00 zł (zamiast 50,00 zł zaksięgowano całą fakturę w wysokości 550,00 zł). Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

Na podstawie ewidencji księgowej oraz udzielonych wyjaśnień kontrolujący ustalili wysokość wydatków poniesionych z 1% podatku w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. w podziale na podmioty (w tabeli nie uwzględniono wydatków związanych z działalnością Fundacji). Dane w tabeli.

Rodzaj podmiotu	Kwota wydatku w zł
Osoby fizyczne – podopieczni	449 665,55*
Fundacja AVALON – dla byłych podopiecznych	16 991,01**
Fundacja SŁONECZKO – dla byłych podopiecznych	355,59**
Razem	467 012,15

*Wykazana suma poniesionych wydatków na podopiecznych po pomniejszeniu o nieprawidłowe księgowanie not (podwójnych księgowania) na kwotę 32 568,89 zł oraz błędnie zaewidencjonowaną fakturę w wysokości 500,00 zł.

**W tabeli uwzględniono (powiększono kwotę wydatków) środki przekazane przez Organizację Fundacji Avalon i Słoneczko na kwotę 17 346,60 zł.

Szczegółową analizą objęto wydatki ujęte przez Fundację w ewidencji księgowej w okresie 3 wybranych miesięcy, tj. w październiku, listopadzie i grudniu 2021 r. Wyboru próby dokonano według osądu kontrolerów, po weryfikacji zapisów w ewidencji księgowej oraz analizie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej. Poniżej tabela w tym zakresie.

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota
1.	Opieka i rehabilitacja lecznicza*	65 240,73 zł
2.	Zaopatrzenie medyczne**	135 215,08 zł
3.	Likwidacja barier	11 599,64 zł
4.	Turnusy rehabilitacyjne	18 636,58 zł
5.	Pozostała działalność statutowa	2 256,95 zł
6.	Usługi asystenta	16 369,07 zł
7.	Usługi transportowe	1 975,48 zł
8.	Koszty administracyjne	35 779,47 zł
9.	Prowadzenie szkoleń	2 659,28 zł
	Razem	289 732,28 zł

*Wykazana kwota wydatku po pomniejszeniu nieprawidłowego (podwójnego) księgowania not w wysokości 8 675,39 zł. Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

**Wykazana kwota wydatku po uwzględnieniu nieprawidłowego księgowania faktury nr 48/L/2021 w wysokości 500,00 zł (zamiast 50,00 zł zaksięgowano całą fakturę w wysokości 550,00 zł). Nieprawidłowość została szczegółowo opisana w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Rachunkowość w Jednostce.

(dowód: akta kontroli str. 89-95, 110-150, 250-288, 356-373)

Podsumowanie

W wyniku kontroli ustalono, że stan środków na dzień 1 stycznia 2021 r. wynosił **1 592 483,56 zł**, natomiast niewykorzystane środki na koniec 2021 r. (po uwzględnieniu wydatków w okresie styczeń-grudzień 2021 r.) wynosiły **1 741 642,92 zł**. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Środki z 1% niewykorzystane na dzień 01.01.2021 r.	Wpływy z 1% w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.	Wydatki z 1% w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.	Środki z 1% niewykorzystane na dzień 31.12.2021 r.
1 592 483,56 zł	906 659,21 zł	757 499,85 zł	1 741 642,92 zł

Kontrolujący stwierdzili, że Fundacja wydatkowała środki pozyskane z 1% podatku dochodowego zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który stanowi, że „otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego” oraz zgodnie z zapisami statutu i uchwałami.

Zgodnie z wyjaśnieniem Pani Prezes „*Od dnia 01.01.br do dnia 30.09.br. Fundacja wydała 478.692,05zł ze środków z 1% podatku ze wskazaniem na indywidualne potrzeby Podopiecznych i 119 631,55 na bieżącą działalność statutową Fundacji oraz obsługę administracyjno –księgową*”. Wyjaśnienie w tym zakresie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 89-95, 110-150, 163-211, 250-288, 356-373)

3. Rachunkowość w Jednostce

W 2021 r. Fundacja prowadziła księgi rachunkowe w oparciu o politykę rachunkowości ustanowioną Uchwałą nr 03/11/19 Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w sprawie przyjęcia „Polityki rachunkowości Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni”.

(dowód: akta kontroli str. 289-319)

Zgodnie z dyspozycją art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacja pożytku publicznego powinna wyodrębnić w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku. Fundacja wypełniła ustawowy obowiązek wyodrębniając w ewidencji księgowej przychodów i kosztów konta dotyczące 1% podatku od osób fizycznych oraz konto księgowe dla kosztów promocji 1% podatku.

(dowód: akta kontroli str. 209-211, 250-288)

W wyniku weryfikacji dokumentacji finansowo-księgowej Fundacji stwierdzono nieprawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, tj.:

- nie ujęto w księgach rachunkowych w kosztach środków finansowych z 1% podatku przekazanych innym organizacjom pożytku publicznego,
- fakturę nr 48/L/2021 z dnia 26.08.2021 r. na kwotę 550,00 zł zaksięgowano w całości w kosztach 1% podatku, niezgodnie z opisem do faktury i stanem faktycznym,
- stwierdzono, że w 12 przypadkach ujęto w kosztach noty księgowe wystawione przez Fundację podopiecznym w ramach prowadzenia działalności odpłatnej.

Szczegóły opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto kontrolujący na podstawie przedstawionej dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzili, że wyciągi bankowe dokumentujące operacje związane ze środkami z 1% podatku były księgowane na koncie 132-9, podczas gdy w polityce rachunkowości Fundacji jest mowa o koncie 130-8.

Szczegóły opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dowody księgowo, z jednym wyjątkiem, były prawidłowo opisane ze wskazaniem źródła finansowania, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. W przypadku faktury nr 641/2021/P z dnia 21.10.2021 r. na kwotę 183,44 zł część kwoty w wysokości 84,19 zł nie została zatwierdzona pod względem merytorycznym oraz przez osobę odpowiedzialną za wydatek. **Szczegóły opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

Fundacja w przypadku dwóch faktur poniosła wydatek po terminach wynikających z faktur. Opóźnienie wyniosło 5 dni. **Szczegóły opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

4. Sprawozdawczość

Fundacja w dniu 27 lipca 2022 r. złożyła na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności, Roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r. Kontrolujący dokonali analizy ww. sprawozdania. W powyższym zakresie stwierdzono, że wykazana kwota ogółem przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2020 r. oraz wysokość kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego od osób w okresie sprawozdawczym są niezgodne z przedłożoną ewidencją księgową oraz stanem faktycznym. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

Fundacja w sprawozdaniu merytorycznym wykazała również cele i działania na jakie przeznaczyła środki pochodzące z 1%. Zgodnie z informacją największe koszty w 2021 r. Organizacja poniosła na zaopatrzenie medyczne, opiekę i rehabilitację leczniczą, turnusy rehabilitacyjne i usługi asystenta osobistego związane z potrzebami osób będących podopiecznymi Fundacji. Działania opisane w sprawozdaniu merytorycznym znajdują potwierdzenie w dokumentacji źródłowej.

(dowód: akta kontroli str. 209-211, 213-238, 250-287, 467-488)

Ponadto stwierdzono, że dane wykazane w Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego w zakresie środków uzyskanych z 1% podatku w 2021 oraz kwoty wydatkowanych środków z 1% są również niezgodne z ewidencją księgową zadania i wyjaśnieniami udzielonymi przez Organizację. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 209-211, 213-238, 250-287, 489-501)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Ad 3. Rachunkowość w Jednostce

Nieprawidłowe zaksięgowanie środków z 1% podatku przekazanych innym organizacjom pożytku publicznego

W wyniku kontroli ustalono, że na podstawie §4 Statutu Fundacji oraz zawartych trójstronnych Umów przekazania środków pieniężnych ze wskazaniem części przychodów ze wskazaniem w kwocie 17 346,60 zł została przekazana innym organizacjom pożytku publicznego, tj.:

- Fundacji Avalon – Bezpośrednia Pomoc Niepełnosprawnym (KRS 0000270809) przekazano 16 991,01 zł,
- Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko” (KRS 0000186434) przekazano 355,59 zł.

(dowód: akta kontroli str. 210, 440)

W związku z tym Pani Prezes Fundacji poinformowała, że: „(...) Ww. kwoty zostały przekazane ze wskazaniem na konkretne osoby (zgodnie ze wskazaniem z płyty CD z Urzędu Skarbowego) na podstawie trójstronnych umów zawartych pomiędzy naszą Fundacją, naszymi Podopiecznymi oraz wyżej wymienionymi Organizacjami OPP (w załączeniu kopie umów).

Zgodnie z §4 pkt 2 „Umowy użyczenia rachunku bankowego” – w załączeniu (wzór zmieniony Uchwałą nr 02/05/2019 Zarządu Fundacji z dnia 24.05.2019r. w sprawie wzoru „Umowy o korzystanie z uprawnień OPP i udostępnienie rachunku bankowego”):

„W szczególnie uzasadnionych okolicznościach, na pisemny wniosek Biorącego, wszelkie środki zgromadzone na koncie będące do dyspozycji Biorącego zgodnie z zasadą określoną w § 6 p. 2, zostają przekazane innej organizacji pozarządowej mającej status pożytku publicznego i mającej cele zbieżne z Dającym w ciągu 14 dni od dnia złożenia pisma. Pismo powinno wskazywać nazwę, nr KRS oraz nr konta bankowego tej organizacji. Biorący oświadcza, że zostaną wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, na jaki pierwotnie zostały zebrane oraz że ponosi pełną odpowiedzialność wobec Dającego w przypadku naruszenia tej zasady”.

(dowód: akta kontroli str. 81, 90, 96-106)

Przekazanie środków z 1% podatku innym organizacjom pożytku publicznego zaewidencjonowano w księgach rachunkowych w następujący sposób.

Opis	Konto 710-3 Przychody - 1% ze wskazaniem	Konto 132-9 Rachunek bankowy - 1% podatku
	Wn	Ma
Fundacja Avalon	123,39 zł	123,39 zł
Fundacja Avalon	301,86 zł	301,86 zł
Fundacja Avalon	2 428,11 zł	2 428,11 zł
Fundacja Avalon	2 451,51 zł	2 451,51 zł
Fundacja Avalon	9 017,19 zł	9 017,19 zł
Fundacja Avalon	2 061,90 zł	2 061,90 zł
Fundacja Avalon	607,05 zł	607,05 zł
Fundacja Słoneczko	355,59 zł	355,59 zł
Razem	17 346,60 zł	17 346,60 zł

(dowód: akta kontroli str. 210, 420)

Fundacja nie ujęła powyższych wydatków w kosztach Fundacji. Na tę okoliczność Pani Prezes wyjaśniła, że: „(...) W sprawozdaniu finansowym za rok 2021 przyjęto jako przychód ze źródeł publicznych wpływy z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 889 312,61 zł – jest to kwota wpływów z urzędu skarbowego 906 659,21 zł pomniejszona o środki przekazane do fundacji AVALON i SŁONECZKO w kwocie 17 346,60 zł . Ponieważ kwota 17 346,60 zł nie została uwzględniona w przychodach nie mogła też być uwzględniona w kosztach. Zatem przedstawiony sposób księgowania tych środków jest prawidłowy.

Wyjaśniając sytuację środków przekazanych do fundacji AVALON i SŁONECZKO można porównać to z sytuacją przekazywania przez Pocztę Polską przesyłek na nowy adres zgłoszony przez adresata. Niektórzy Podopieczni Fundacji korzystający z uprawnień OPP i udostępnienia rachunku bankowego Fundacji do gromadzenia środków z 1% podatku od osób fizycznych ze wskazaniem, zgodnie z wcześniej obowiązującą umową wskazali inną organizację OPP mającą cele statutowe zbieżne z celami statutowymi naszej Fundacji, a nasz Fundacja zgodziła się przekazywać środki, które będą wpływać z tytułu 1% podatku od osób fizycznym ze wskazaniem na te osoby na konta organizacji OPP wskazane przez podopiecznych. W związku z powyższym środki te nie są ani dochodem, ani kosztem naszej Fundacji”.

(dowód: akta kontroli str. 353-355)

Odnosząc się do wyjaśnień przedstawionych przez Fundację należy zauważyć, że kwota 17 346,60 zł została ujęta na koncie nr 710-3 Przychody - 1% ze wskazaniem po stronie Wn i Ma, co w konsekwencji pomniejszyło saldo tego konta na koniec roku.

Kontrolujący zwrócili również uwagę, że Przewodnicząca Zarządu w wyjaśnieniach z dnia 12.10.2022 r. wskazała, iż ww. kwota jest wydatkiem.

W celu zachowania przejrzystości przychodów i kosztów w sprawozdawczości oraz zgodności z innymi dokumentami w ocenie kontrolujących nie było zasadne pomniejszanie przychodów o kwotę przekazaną innym organizacjom pożytku publicznego. Salda kont przychodowych powinny odzwierciedlać rzeczywiste, prawidłowe przychody Fundacji z 1% w kwocie 906 659,21 zł. Tym samym przekazanie środków innym organizacjom należałoby zaewidencjonować na kontach kosztowych.

Zgodnie z art. 24. ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Przyczyną nieprawidłowego księgowania jest uznanie, że przekazane innym Fundacjom środki z 1% podatku nie stanowią kosztu, a przekazanie środków traktowane było jako przekierowanie przychodów do innych OPP.

Skutkuje to zaniżeniem kwoty przychodów z 1% podatku za 2021 r. na koncie 710-3 Przychody z 1% ze wskazaniem oraz kosztów, a w konsekwencji również zaniżeniem przychodów i kosztów w sprawozdaniach Fundacji.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest pracownik dokonujący księgowania oraz prezes Fundacji.

Ujęcie faktury w kosztach sfinansowanych z 1% podatku w sposób niezgodny z opisem i stanem faktycznym

Faktura nr 48/L/2021 z dnia 26.08.2021 r. na kwotę 550,00 zł (wpływ faktury do Fundacji w dniu 18.11.2021 r.) została zadekretowana w zakresie źródeł finansowania w następujący sposób:

- odpis z 1% podatku od osób fizycznych ze wskazaniem - 50,00 zł,
- z darowizn od osób fizycznych i prawnych ze wskazaniem - 500,00 zł.

Fundacja przedstawiła kontrolującemu dwa zestawienia stanów środków z 1% podatku i darowizn posiadanych przez podopiecznego dokumentujące poniesienie kosztów według powyższej dyspozycji.

Natomiast w księgach rachunkowych ujęto całą kwotę ww. faktury w wysokości 550,00 zł na koncie księgowym 501-3 Koszty działalności nieodpłatnej – zaopatrzenie medyczne sfinansowane z 1% ze wskazaniem.

(dowód: akta kontroli str. 260, 356-373)

W związku z tym Pani Prezes wyjaśniła, że: „*Faktura nr 48/L/2021 z dnia 26.08.2021r. ma kwotę 550,00 zł została zaksięgowana w sposób niezgodny z dyspozycją na skutek omyłki pracownika księgującego dokument. Prawidłowa kwota do ujęcia w kosztach sfinansowanych z 1% podatku winna wynosić 50,00 zł. Jednocześnie nadmieniamy, iż Podopieczny (...) na dzień przyznania refundacji zakupu okularów korekcyjnych do pracy przy komputerze posiadał na swoim subkoncie w Fundacji środki pozyskane z tytułu 1% podatku w kwocie 5210,77 zł oraz 500,00 zł z tytułu darowizn ze wskazaniem*”.

(dowód: akta kontroli str. 81-82, 90)

Zgodnie z art. 24. ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Przyczyną zaistniałej sytuacji jest omyłka księgującego dokument. Skutkuje to zawyżeniem w ewidencji księgowej kosztów sfinansowanych z 1% podatku.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest pracownik dokonujący księgowania oraz prezes Fundacji.

Ujęcie w ewidencji księgowej kosztów not księgowych wystawionych przez Fundację podopiecznym w ramach prowadzenia działalności odpłatnej

Kontrolujący ustalili, na podstawie skontrolowanej próby kosztów, że w 4 przypadkach przedstawionych poniżej, dodatkowo oprócz rachunków do umów-zleceń wystawionych przez zleceniobiorców zostały zaksięgowane w kosztach noty księgowe wystawiane podopiecznym w ramach prowadzenia działalności odpłatnej. Szczegóły przedstawiono poniżej:

- w ramach umowy o świadczenie usług nr 9/2019 z dnia 01.08.2019 r. na koncie 503-3 Koszty działalności odpłatnej - opieka i rehabilitacja lecznicza sfinansowane z 1% ze wskazaniem ujęto:

- notę księgową nr 08/2021 r. z dnia 26.10.2021 r. na kwotę 821,98 zł oraz rachunek do umowy-zlecenia nr 4/2021 z dnia 26.10.2021 r. na kwotę 821,98 zł,
- notę księgową nr 09/2021 z dnia 28.10.2021 r. na kwotę 493,41 zł oraz rachunek do umowy-zlecenia nr 5/2021 z dnia 29.10.2021 r. na kwotę 493,41 zł,
- o w ramach umowy-zlecenia nr 1/2021/AOON z dnia 28.02.2021 r. odpowiednio na koncie 503-3 Koszty działalności odpłatnej - opieka i rehabilitacja lecznicza sfinansowane z 1% ze wskazaniem oraz koncie 505-3 Koszty działalności odpłatnej - usługi asystenta sfinansowane z 1% ze wskazaniem ujęto:
  - notę księgową nr 10/2021 r. z dnia 10.11.2021 r. na kwotę 3 680,00 zł oraz rachunek do umowy-zlecenia nr 8/2021 z dnia 31.10.2021 r. na kwotę 3 680,00 zł,
  - notę księgową nr 17/2021 r. z dnia 01.12.2021 r. na kwotę 3 680,00 zł oraz rachunek do umowy-zlecenia nr 9/2021 z dnia 30.11.2021 r. na kwotę 3 680,00 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono ujęcie w księgach rachunkowych powyższych operacji gospodarczych.

Nr konta	Data operacji	Rodzaj operacji	Nr dokumentu	Opis	Kwota Wn
503-3	2021-10-26	NK	08/2021	usługa rehabilitacji	821,98 zł
503-3	2021-10-26	RA	4/2021	umowa zlecenie	821,98 zł
503-3	2021-10-28	NK	09/2021	usługa rehabilitacji	493,41 zł
503-3	2021-10-29	RA	5/2021	umowa zlecenie	493,41 zł
503-3	2021-11-10	NK	10/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
505-3	2021-10-31	RA	8/2021	umowa zlecenie	3 680,00 zł
503-3	2021-12-01	NK	17/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
505-3	2021-11-30	RA	9/2021	umowa zlecenie	3 680,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 266-274, 278, 374-401)

Kontrolujący zapytali Fundację, dlaczego ujęto w kosztach ww. noty księgowe oraz dlaczego koszty zostały powiększone o dodatkowe kwoty wynikające z not księgowych. Zwrócili się również z prośbą o przedstawienie dekretacji dotyczącej tych dowodów księgowych. W związku z powyższym Pani Prezes Fundacji wyjaśniła, że: „Po przeprowadzeniu analizy stwierdzamy, iż wskazane noty księgowe o numerach 10/2021, 4/2021, 09/2021, 17/2021 zostały zaksięgowane w sposób nieprawidłowy. W związku z tym, że noty te dotyczyły zapłaty przez Podopiecznych z środków zgromadzonych na ich subkoncie w Fundacji za wykonane na ich rzecz usługi asystenckie i rehabilitacyjne, a zapłata za te usługi została dokonana na podstawie przedłożonych rachunków do umów zleceń noty te winny były być zaksięgowane według następującego schematu:

WN 200 ... rozrachunki z odbiorcami

MA 740 ... przychody z działalności odpłatnej

Kwoty wynikające z tych not nie powinny być ujęte w kosztach, gdyż zostały one już ujęte przy księgowaniu rachunków do umów zleceń”. Pani Prezes nie wskazała w powyższych wyjaśnieniach przyczyn zaistniałej sytuacji.

(dowód: akta kontroli str.84-85, 91)

Organizacja w ramach przedstawionych wyjaśnień z dnia 12 października 2022 r. poinformowała o nieprawidłowym ujęciu w ewidencji księgowej na koncie 503-3 również poniżej wskazanych w tabeli 8 not księgowych. Wskazane noty księgowe nie znalazły się w próbie kontrolnej.

Lp.	Nr konta	Data operacji	Rodzaj	Nr dokumentu	Opis	Kwota Wn
1.	503-3	2021-04-02	NK	01/2021	usługa rehabilitacji	904,40 zł
2.	503-3	2021-04-01	NK	02/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
3.	503-3	2021-05-01	NK	03/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 520,00 zł
4.	503-3	2021-06-01	NK	04/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
5.	503-3	2021-06-01	NK	05/2021	usługa rehabilitacji	1 069,10 zł
6.	503-3	2021-08-02	NK	06/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
7.	503-3	2021-07-01	NK	14/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
8.	503-3	2021-09-01	NK	15/2021	usługa pielęgnacyjno-opiekuńcza	3 680,00 zł
Razem						23 893,50 zł

(dowód: akta kontroli str. 94-95, 266-274)

W wyniku zaksięgowania w kosztach wyżej wskazanych not księgowych zawyżono w 2021 r. koszty Fundacji łącznie o 32 568,89 zł.

(dowód: akta kontroli str. 110, 112-150)

Zgodnie z art. 24. ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Skutkiem powyższego jest zawyżenie w 2021 r. poniesionych przez Fundację kosztów.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest pracownik dokonujący księgowania oraz prezes Fundacji.

Nieterminowa zapłata za zobowiązania Fundacji

Kontrolujący na wybranej próbie zweryfikowali terminowość ponoszenia wydatków przez Fundację. W ramach kontroli stwierdzono, że w przypadku 2 dokumentów księgowych na łączną kwotę 13 000,00 zł Fundacja poniosła wydatek po terminach wynikających z faktur. W obydwu przypadkach opóźnienie wyniosło 5 dni. Szczegóły dotyczące kwot zapłaty przedstawiono w tabeli.

Lp.	Numer dokumentu	Kwota dokumentu	Kwota zapłaty*	Data wpływu	Termin zapłaty	Data zapłaty	Liczba dni przekroczenia terminu
1.	21-FVP/0758/pzo29	8 500,00 zł	500,00 zł	2021-11-29	2021-12-23	2021-12-28	5
2.	21-FVP/0759/pzo29	4 500,00 zł	2 750,00 zł	2021-11-29	2021-12-23	2021-12-28	5
Razem		13 000,00 zł	3 250,00 zł				

*Zgodnie z adnotacją na dokumentach Fundacja jedynie współfinansowała wydatek w kwotach 500,00 zł i 2 750,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 459, 461-466)

Na tę okoliczność Fundacja wyjaśniła, że: „Opóźnienie w przekazywaniu Podopiecznym środków finansowych z 1% podatku było spowodowane absencją pracowników w związku

z wykorzystywaniem urlopów wypoczynkowych w okresie przedświątecznym. Pracownik merytoryczny, który zajmuje się tworzeniem oświadczeń do faktur Podopiecznych, przebywał na urlopie wypoczynkowym w okresie 01-08.12.2021 oraz 20-31.12.2021r. Pracownik go zastępujący zakończył zatrudnienie w dniu 30.11.2021r. Uzyskanie merytorycznego i formalnego zatwierdzenia wydatków, z uwagi na obowiązki zawodowe Prezesa Zarządu i Skarbnika uległo opóźnieniu, co z kolei spowodowało opóźnienie w realizacji przelewów (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 82-83, 90)

W myśl art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Mając na uwadze, że środki finansowe pochodzące z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych są środkami publicznymi, zapłaty powinny być dokonywane w ustalonym terminie.

Przyczyny nieterminowej zapłaty za zobowiązania wskazane przez Fundację to urlop pracownika, zakończenie stosunku pracy z innym pracownikiem oraz obowiązki zawodowe członków zarządu.

Kontrolujący nie stwierdzili, by Fundacja zapłaciła odsetki od nieterminowych płatności.

Powyższe postępowanie w zakresie nieterminowego regulowania zobowiązań niesie za sobą ryzyko utraty wiarygodności przez Fundację.

Za nieterminową zapłatę środków z 1% podatku odpowiedzialna jest osoba dokonująca płatności oraz prezes Fundacji.

Ad 4. Sprawozdawczość

Nieprawidłowe dane wykazane w sprawozdaniu finansowym i merytorycznym

W wyniku kontroli stwierdzono, że kwota przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz wysokość kosztów (łącznie oraz z podziałem na poszczególne cele i rodzaje) poniesionych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym wykazana w sprawozdaniu zarówno merytorycznym, jak i finansowym (informacja dodatkowa) są niezgodne z przedłożoną ewidencją księgową oraz stanem faktycznym ustalonym w trakcie kontroli. Szczegóły przedstawiono w tabeli.

Nazwa pozycji	Kwota wg sprawozdania merytorycznego	Kwota wg sprawozdania finansowego – informacja dodatkowa	Kwota wg ewidencji księgowej	Różnica
Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	889 312,61 zł (poz.2.1)	889 312,61 zł	906 659,21 zł	-17 346,60 zł
Stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego	1 799 331,38 zł (poz. 3.1)	Nd.	1 609 988,57 zł (kwota na wszystkich rachunkach bankowych Organizacji, brak salda początkowego w ewidencji księgowej)	189 342,81 zł
Wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ogółem	704 262,59 zł (poz. 3.2)	704 262,59 zł	773 222,14 zł	-68 959,55 zł
Opieka i rehabilitacja lecznicza	108 879,91 zł (poz. 3.4.2)	Nd.	208 879,91 zł	-100 000,00 zł

Koszty z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego sfinansowane z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	291 437,26 (poz. 4.1.a)	Nd.	268 124,01 zł	23 313,25 zł
Koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego sfinansowane z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	405 201,72 zł (poz. 4.1.b)	Nd.	374 264,89 zł	30 936,83 zł
Koszty administracyjne	7 623,60 zł (poz. 4.1.e)	Nd.	130 833,24 zł	-123 209,64 zł
Pozostałe koszty ogółem	0,01 zł (poz. 4.1.f)	Nd.	0,00 zł	0,01 zł
Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	369,00 zł (poz. 4.2)	Nd.	0,00 zł	369,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 163-211, 250-287, 467-480, 489-517)

Organizacja poproszona o wyjaśnienie powyższych nieścisłości stwierdziła:

- a) W odniesieniu do stanu środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego „(...) kwotę te podano na podstawie ewidencji stanu środków pochodzących z 1% podatku dochodowego ze wskazaniem, (...)”. Fundacja nie przedłożyła dokumentów, które potwierdzałyby wyjaśnienie, ale w dniu 17 października 2022 r., tj. po zakończeniu czynności kontrolnych, dokonała korekty sprawozdania merytorycznego w tym zakresie i wykazała stan tych środków w wysokości 1 592 483,56 zł, co znajduje potwierdzenie w ustaleniach kontrolujących.
- b) W odniesieniu do poz. 4.1.f (Pozostałe koszty ogółem) oraz poz. 4.2 (Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku dochodowego od osób fizycznych) sprawozdania merytorycznego Organizacja w wyjaśnieniach z dnia 12 października 2022 r. poinformowała:

„Koszty kampanii informacyjnej w kwocie 369,00 zł zostały przedstawione w sprawozdaniu jako sfinansowane z 1% podatku na skutek omyłki pracownika – wydatek został sfinansowany z darowizn na rzecz Fundacji, fakt ten wynika z oświadczenia dołączonego do faktury, co potwierdza księgowanie na kontach.

Kwota 0,01 zł wykazana w sprawozdaniu merytorycznym w pozostałych kosztach ogółem została ujęta jako sfinansowana z 1% podatku na skutek omyłki pracownika – wydatek ten został sfinansowany z projektu realizowanego przez Fundację, co potwierdza księgowanie.”

Powyższe wyjaśnienia potwierdza przekazana dokumentacja. Dodatkowo w złożonej korekcie sprawozdania z dnia 17 października 2022 r. Organizacja wykazała prawidłowe wartości w powyższym zakresie.
- c) W zakresie różnicy w wysokości 17 346,60 zł dotyczącej Przychodów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych Fundacja poinformowała „Zarówno w sprawozdaniu finansowym, jak i merytorycznym jest wykazana prawidłowa kwota przychodu z tytułu 1%. (...) różnica w kwocie 17 346,60 zł stanowi kwotę, która na mocy Umowy przekazania środków pieniężnych (jest to umowa trójstronna pomiędzy Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni, Fundacją AVALON-Bezpośrednia Pomoc Niepełnosprawnym z siedzibą w Warszawie lub Fundacją Pomocy Osobom Niepełnosprawnym SŁONECZKO z siedzibą w Złotowie oraz podopiecznymi naszej Fundacji) została przekazana na rachunki bankowe tych OPP—kwota 17346,60 zł pomniejsza przychody z 1% (...)”. Kontrolujący udzielonego

wyjaśnienia nie mogą przyjąć, ponieważ jak wskazała w odpowiedzi Organizacja na jej konto wpłynęła kwota 906 659,21 zł, a nie 889 312,61 zł, czego potwierdzeniem są obroty wykazane na koncie 220-4 oraz wyciągi bankowe.

- d) W zakresie pozostałych nieścisłości Fundacja stwierdziła, że powstały one na skutek omyłki i błędów w księgowaniu i podsumowaniu.

Dodatkowo w wyjaśnieniu z dnia 12 października 2022 r. Prezes Fundacji poinformowała, że „(...) Wszystkie błędy wskazane przez Kontrolujących (...), które po analizie uznaliśmy, zostaną skorygowane w terminie do 17.10.2022r.”

Fundacja w dniu 17 października 2022 r. przedłożyła poprawione Roczne sprawozdanie merytoryczne za 2021 r. Zgodnie z udzielonym wyjaśnieniem, Organizacja skorygowała pozycje dotyczące kwot wydatków opisanych powyżej, tj. w punktach a, b i d, nie dokonała jednak zmiany kwoty Przychodów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, pozostawiając stan tych środków na poziomie 889 312,61 zł, co jest niezgodne z faktycznie otrzymanymi przez Fundację środkami w ramach 1% (opisane w punkcie c).

(dowód: akta kontroli str. 93-95, 481-488)

Należy zauważyć, że dane wykazywane w Sprawozdaniu merytorycznym i finansowym, powinny być zgodne i spójne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wykazywanie nieprawidłowych danych skutkuje małą wartością informacyjną przedłożonych sprawozdań. Sprawozdania stają się niezgodne ze stanem faktycznym.

Osobami odpowiedzialnymi za opisaną nieprawidłowość są osoby sporządzające i zatwierdzające sprawozdania.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień

Ad 3. Rachunkowość w Jednostce

Dokonywanie księgowania niezgodnie z planem kont ujętym w polityce rachunkowości

Wyciągi bankowe dokumentujące operacje związane ze środkami z 1% podatku były księgowane na koncie 132-9, dedykowanym środkom pochodzącym z 1% podatku. W polityce rachunkowości Fundacji obowiązującej w 2021 r., ustanowionej Uchwałą nr 03/11/19 Zarządu Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni z dnia 18.11.2019 r., widnieje jedynie konto 130-8 Bieżący rachunek bankowy i lokaty - 1%. Również w polityce rachunkowości zatwierdzonej Uchwałą nr 03/09/2022 z dnia 15.09.2022 r. widnieje jedynie konto 130-8 jako właściwe do księgowania operacji związanych z 1% podatku.

(dowód: akta kontroli str. 289-352, 402-426)

W związku z tym Pani Prezes wyjaśniła, że: „(...) do czerwca 2019 roku Fundacja posiadała dwa rachunki bankowe, na które wpływały środki z 1% podatku dochodowego :

- konto księgowe 130-8 – 75 (...) 2807
- konto księgowe 132-9 – 72 (...) 3192

W celu zredukowania ilości banków, obsługujących Fundację oraz zminimalizowania kosztów obsługi rachunków bankowych w czerwcu 2019 r. Fundacja złożyła dyspozycję zamknięcia wszystkich rachunków prowadzonych przez Bank Pekao SA, w tym także rachunku widniejącego na koncie księgowym 130-8. Wyciąg bankowy dotyczący 1% podatku należało zaksięgować na koncie 132-9, gdyż konto to dotyczy rachunku bankowego o numerze 72 (...) 3192, na który wpływają przychody z tytułu 1% podatku dochodowego”.

(dowód: akta kontroli str. 86-87, 93)

Z przedstawionych wyjaśnień wynika, że w 2021 r. funkcjonowało tylko konto bankowe o numerze 72 (...) 3192 i księgowania były dokonywane prawidłowo na koncie 132-9. Jednak konto to nie zostało ujęte w polityce rachunkowości.

Zgodnie z art. 10 ust. 1-2 ustawy o rachunkowości Fundacja powinna posiadać dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę rachunkowości), a kierownik jednostki jest zobowiązany do ustalania i aktualizowania tej dokumentacji.

Przyczyną uchybienia jest niezaktualizowanie polityki rachunkowości (planu kont) w zakresie konta księgowego, na którym ujmuje się wyciąg bankowy dotyczący operacji związanych z 1% podatku.

Skutkuje to dokonywaniem księgowania na podstawie nieaktualnej polityki rachunkowości.

Ze względu na formalny charakter związany z planem kont funkcjonującym w Jednostce powyższe stanowi uchybienie.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest prezes Fundacji.

Niezatwierdzenie części kwoty faktury pod względem merytorycznym i do wypłaty

W przypadku faktury nr 641/2021/P z dnia 21.10.2021 r. na kwotę 183,44 zł, dotyczącej zakupu leków, część kwoty w wysokości 84,19 zł nie została zatwierdzona pod względem merytorycznym oraz przez osobę odpowiedzialną za wydatek.

(dowód: akta kontroli str. 427-436)

Na tę okoliczność Fundacja wyjaśniła, że: „*Niezwykle rzadko się zdarza, aby jedna faktura była refundowana w dwóch transzach. Po uzyskaniu zatwierdzenia wydatku pod względem formalnym przez Skarbnika standardowo faktury są przedkładane do zatwierdzenia pod względem merytorycznym Prezesowi Zarządu. Jednak w tym konkretnym przypadku z uwagi na obowiązki zawodowe Pani Prezes uzyskaliśmy najpierw ustną akceptację w celu zrealizowania przelewu na rzecz podopiecznej (...). Podpis na dokumencie oświadczenia miał być uzupełniony pierwszym możliwym terminie, ale z uwagi na liczne urlopy pracownicze w okresie przedświątecznym sprawa została przelożona na styczeń 2022. Obecnie Pani Prezes oraz osoba odpowiedzialna za wydatek uzupełniły podpisy na oświadczeniu do faktury nr 641/2021/P. Kopia w załączeniu”.*

(dowód: akta kontroli str. 85-86, 92, 107)

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać m.in. stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Przyczyną powyższego jest refundacja faktury w dwóch transzach oraz urlopy pracownicze w okresie przedświątecznym.

Skutkowało to refundacją środków podopiecznemu bez pisemnego zatwierdzenia wydatku pod względem merytorycznym. Ze względu na dokonanie uzupełnienia w powyższym zakresie kontrolujący uznają powyższe za uchybienie.

Osobą odpowiedzialną jest pracownik dokonujący zatwierdzenia wydatku oraz prezes Fundacji.

<p>Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienia z dnia 28.09.2022 r. Pani Beaty Karlińskiej ws. kontrolowanych zagadnień. 2. Wyjaśnienia z dnia 12.10.2022 r. Pani Beaty Karlińskiej ws. kontrolowanych zagadnień oraz informacje uzupełniające do wyjaśnień Pani Kamili Pawełko. 3. Wyjaśnienia z dnia 01.12.2022 r. Pani Beaty Karlińskiej ws. kontrolowanych zagadnień.
<p>Ocena obszaru kontroli</p>	<p>Pravidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.</p>
<p>Wpis do książki kontroli</p>	<p>Nr 3</p>
<p>Zalecenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pravidłowo ujmować w księgach rachunkowych poniesione przez Fundację koszty w celu wypełnienia zapisów art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości. 2. Terminowo regulować zobowiązania Fundacji, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. 3. Sporządzać sprawozdania merytoryczne i finansowe zgodnie z danymi zawartymi w ewidencji księgowej. 4. Zaktualizować politykę rachunkowości w zakresie planu kont stosowanego w Fundacji, zgodnie z dyspozycją z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości. 5. Zatwierdzać dowody księgowe pod względem merytorycznym oraz do wypłaty, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
<p>Pouczenie</p>	<p>Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571) oraz § 20 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października</p>

	<p>2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054) o sposobie usunięcia uchybień i nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.</p>
<p>PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ</p>	<p style="text-align: center;">z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p style="text-align: center;"><i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI</p>